

Herbert J. Wimmer**Tok živcev****Letopis histeričnega vsakdana
(odlomki)**

2

toaster

čepi na okenski polici in iz njegove dolge ozke reže rine dim. kmalu zatem začne metati visoko v zrak zgorele kose toasta. prek roba reže bljuva žareča kaša, goreče zavese se topijo, pod začne tleti in maslo zateka iz sten. pod beležem se že kažejo sikajoče in kadeče se belo-žareče žile, migljajoča vročina objema zajtrkujoče, ki mrzlično korajžno izmenoma vlečejo toaste, vmes pa si z rjuho brišejo pot. ko se štoparica izteče, se sprostí zatikalo. sobo vrže visoko iz tal in predre strop, zajtrkujočo družčino pa izbrizga v očitnost že tako prezasedenega vrta. nastali položaj je kajpak minljiv.

15

očala

gleda skozi očala in ne vidi ničesar. ko si jih sname, ne najde več svojega obraza. preraščen je s čvrsto usnjico. njegovi prsti čutijo togo površino iz organskega tkiva, ki se razteza od zgornje ustnice prav do čela, a je v njej že polno živcev, kajti če jo popraska z nohti, ga možgani prestrelijo z ostrim signalom bolečine. ko se pritipa do namizne svetilke, usmeri njeno umetno svetlobo v prednjo stran svoje glave in poskuša kaj videti. zaznati je moč majhen, nejasen rdečkast krožec. v prizore delovne sobe, ki so ostali skriti v spominu, se počasi zažre tema. ko vstane, se prevrne, udari s svojim novim obrazom ob koš za papir poleg pisalne mize, slišati je ropot, kot da se je razbilo nekaj zadušenega, stekleni drobcí so se zadrli v preraščene oči, nekateri pa vbodli skozi svežo površino in praskajo zdaj kožo njegovih prstov. še preden strah preveč zraste, zaspi.

17

kovček

na tekočem traku leži trd temnomoder kovček in potuje skozi vsa mestna stanovanja. če se trak ustavi, mora tisti najemnik, v čigar stanovanju je obstal kovček, odpotovati. noben prebivalec ne more

kar tako zapustiti zavetja okolice, na katero je navajen. zato se kovček z neuničljivo lepljivo vrvjo zveže za zapestje potujočega in ga povleče na tekoči trak. kmalu je tu že letališče, lokalec pogoltna kovčke s potniki, ki jih kasneje izpljune nad benetkami in grand canyonom. v prostem padu se kovček spremeni v zmaja, ki mehko prijadra v pristajalni lijak na vrhu hotela. v sobi se kovček odpre in razodene skromen, toda dodelan cilj svojega dopusta. potnik se pomanjša merilu tega cilja ustrezno in se znova počuti kot znamenitost, ki jo kot spomin na stojnici prodajajo skupinam kongresnikov. nato kovček ukradejo, končno pa še prazno stanovanje izgine iz evidence avtomata za prijavljanje prebivalcev.

21

strešni žleb

nekdo se prebudi v žlebu, vidi trohneti napol razpadlega goloba in bi rad izstopil. prav sredi te kretnje pa spozna resnost svojega položaja v strešnem žlebu večnadstropne hiše. komaj se mu še uspe ujeti za pocinkano pločevino in se je trdno oprijeti. noge prosto nihajo v zrak, krempljasti prsti počasi zdrsnejo, mož se s strašansko naglico spominja svojega življenja, istočasno pa že vidi, kako nemočno leti proti tlom in kako raztreščen leži na pločniku. njegov kos žleba se odtrga. pada. kričati neha šele takrat, ko opazi, kako je brez vsakih težav padel skozi površino pločnika in se mimo skalnate zemlje mehko potopil pod mesto. olajšano si obriše pravkaršnji spomin na padec in ga še enkrat podoživi od zadaj naprej. tedaj opazi kos strešnega žleba, ki se je vrezal v njegovo roko. ob pogledu nanjo se pojavi bolečina, zemlja se strdi in končno obtiči v sloju premoga. le počasi kamni in izgublja zavest, šele ko rudarji čezenj izkopljejo jašek, izdihne. kos strešnega žleba pa sproži ogorčene znanstvene polemike.

25

krpa za brisanje posode

strjena umazanija se je globoko vsušila v tkanino. majhen otrok sesa črnkasto snov.

47

kolo

ob drog prometnega znaka stoji priklenjeno kolo. prvi dan izgineta tlačilka in sedež. drugi dan izgine električna napeljava. tretji dan izgine kolesi in blatnik. četrti dan izginejo balanca in zavore. peti dan izginejo veriga in pedala. šesti dan izgine okvir kolesa. sedmi dan izgine tudi varnostna verižica. osmi dan izgine prometni znak. deveti dan izgine križišče. deseti dan izgine stanovanjski blok. enajsti dan izgine mestni okraj. dvanajsti dan izgine mesto. trinajsti dan izgine pokrajina. štirinajsti dan izgine država. petnajsti dan izgine celina.

šestnajsti dan izgine planet. sedemnajsti dan izgine sončni sistem. osemnajsti dan izgine mlečna cesta. devetnajsti dan izgine vesolje. dvajseti dan izgine izginjanje. enaindvajseti dan se izgubi opazovanje.

57

škafca za kruh

zgodaj popoldne začne skozi zračne luknje v škafci za kruh rasti temnozeleni plesen. v trenutku se razširi čez vse stanovanje, drobna mreža prekrije tudi spečo podoba zelene vdove, raste skozi njena odprta usta v žrelo, se razprede po požiralniku, doseže pljuča in želodec, pririne skozi tanko in debelo črevo ter se po izhodu iz njega zno-va zveže z glavno glivasto maso. sprog z novo škafco za kruh, vsako-letnim poročnim darilom, prihaja prepozno.

69

vhodna vrata

šele ko se mlada gospa vrne z nakupov in prispe do vhodnih vrat, opazi, da je izgubila ključ. besno brčne v vratnico, zaradi česar vrata divje zaječijo. prestrašena mlada gospa spusti nakupovalno torbico iz rok, da ji pade na tla. previdno se približa lakirani kovinski površini, nežno pritisne gumb na vratih, ki prècej začnejo kruliti s hudobnim nizkim glasom. mlada gospa se za hip zamisli, nato pa se z vso močjo vrže v vhodna vrata. nič se ne zgodi, le ramena jo bolijo. odločno se še enkrat odrine od stopniščne ograje in se zažene v vrata. gladka površina se s fantastičnim vrisčem odpre v žrelo, kjer so v petih vrstah razvrščeni derači in kočniki, ki se zelo hitro premikajo levo in desno, mlada gospa jih ne more več prestreči in pade v žrelo vhodnih vrat. veliki gobec se v delčku sekunde spet zapre. skozi povsem neopazna vrata se še sliši kratek zadušen krik mlade gospe groze. minuta je mimo. luč na hodniku ugasne.

96

pernica

težka pernica leži prek spečih. nekaj se vali iz nje. v njeni notranjosti poteka rast. zaradi toplote spečih se nekaj zelo hitro razvija. po kratkem času se inlet in prevleka razparata in nekaj šine v mrzlo zimske spalnice. ker speči spiyo dalje in tudi sicer nihče drug ne pride v spalnico, o dogodku ni nobenih poročil.

142

goveja rulada

mati postavi kadečo se govejo rulado na mizo, pred svojega sina. ta odreže košček in ga na vilicah ponese proti ustom. sredi te kretnje mu levica otrpne, ko si hoče pomagati z desnico, mu ohromi še ta, tako da košček goveje rulade ne dospe do sinovih ust. mati opazi motnjo v

procesu sinovega hranjenja, pa mu odločno sname kos mesa z vilic in mu ga zatlači v ravnokar odprta usta, vendar sinu ne uspe, da bi usta zaprl in začel žvečiti. mati se srdito obrne proč in začne pomivati posodo, pri čemer zelo glasno ropota. naslednje ure izpolnijo jetična gospodinjstva opravila, šele ko se zmračí, se mati znova zmeni za svojega sina, resignirano pospravi mrzlo govejo rulado in končno vzame tudi odrezani kos iz sinovih ust, nakar ohromelost izgine. sin zasoplo pade čez mizo in zaspi. ko je goveja rulada spet zadosti topla, ga mati zbudi, kajti vsaj enkrat na dan je pa že treba pojesti kaj toplega, sicer človek zboli.

153

pokrov kanala

pešec se spotakne ob pokrov odtočnega kanala in ves prestrašen zelo neduhovito izusti: banalen pokrov. in: kanalov otrov. in: vogalov škandal. in še: posran je vandal. pešec ves jezen opazi, da ga asociiranje začenja zabavati in se takoj ne domisli ničesar več. odide naprej in trdno sklene, da bo o drobnem pripetljaju poročal svojemu lacanalitiku.

163

globus

od znotraj osvetljena zemeljska krogla se vali skozi sobo stanovanja in požira v njej predmete in živa bitja.

164

električni nož za kruh
ne, vpije neki vzgojitelj.

Prevedel Aleš Kordiš